

సంగీత - లక్ష్య - లక్షణ - అభ్యాస క్రమం

మన సంగీతోత్పత్తికి ప్రథమ లక్షణకారులు ఆ సదాశివుడు, పార్వతీ అమ్మవారు, బ్రహ్మ, నందికేశ్వరుడు, భర్త, దుర్గ, శక్తి, శార్దూల, కోవల, వాయు, కశ్యప, హనుమంత, రంభ, అర్జున, తుంబురు, రావణ, పిశ్వావసు, అశ్వతరు మొదలయిన వారు.

లక్ష్య లక్షణకారులు రచించిన గ్రంథాలు ఇప్పుడు చూద్దామా ?

భరతుడు - నాట్య శాస్త్రం
శార్ణదేవుడు - సంగీత రత్నాకరము
అర్జున - అర్జున భరతము
అశోబలుడు - సంగీత పారిజాతము
రామామాత్యుడు - సర్వ మేళ కళాసిధి
రఘునాథ భూపాలుడు - సంగీత సుధ
దామోదరుడు - సంగీత దర్పణం
గంగారాముడు - సంగీత సేతువు
భట్టాచార్యుడు - నాద దీపిక
నందికేశ్వరుడు - తాళాభినయ లక్షణము
భరతాచార్యుడు - ఆది భరతము
మతంగుడు - బృహద్దేశి
సింహ భూపాలుడు - సంగీత సుధాకరము
నోమనాథుడు - రాగ పిఠోదము
హరి పాలుడు - సంగీత సుధాకరము
హరిభట్టు - సంగీత దర్పణము
సదాశివ దీక్షితుడు - సంగీత సుందరము

ఈ పైన చెప్పిన గ్రంథాలు అన్నీ సంగీత శబ్దార్థాలు, సంగీత విభాగ నాద ప్రశంస, నాద శబ్దార్థ ము, శ్రుతి ప్రశంస, జాతి విభాగ ములు, స్వర ములు, స్వర శ్రుతి నిర్ణయములు, చతుర్వింశతి శ్రుతులు, ద్వాదశ, శోడశ, స్వర స్థాన ములు, రాగ విభాగ ము, మేళ ముల నిర్ణయము, మేళ నామములు, రాగ లక్షణ ము, రాగ నిరూపణ, రాగ సాంప్రదాయములు, రాగ ముల నామాలు , సంగీత పుట్టు పూర్వోత్తరాలు మొదలయినవి విశేషంగా వివరిస్తాయి.

గాత్ర ముతో కూడి, వాద్య నృత్యములు అనుసరించి ఉండేదాన్ని సంగీత ము అంటారు అని సంగీతజ్ఞులు సెలవిస్తారు.

"లక్ష్య ప్రధానం ఖలు శాస్త్రం" అని పెద్దలు చెప్పినట్లు మన సంగీత ము లక్ష్య ప్రధాన మునది. ఈ సంగీత అభ్యాస క్రమం ఇది

- సరళి
- జంట
- అలంకారం
- గీత ము
- ప్రబంధ ము
- రాయము సూళాది
- చీట్ట తాన ము
- స్వర జతి
- స్వర పల్లవి
- తాన వర్ణం
- పద వర్ణం
- చౌక వర్ణం

- కృతీ
- కీర్తన
- పదము
- జావళి
- తీర్తన
- రాగాలాపన
- తానం
- పల్లవి

ఇలా ఈ లక్షణ బద్ధ మయిన సంగీతా రాగ సాంప్రదాయాలను మనకు అందించి అజరామరంగా నీతీచి పోయిన మన పూర్వులు ఎంతో ధన్య జీవులు.

గానం వల్ల కలిగే ఫలితం జీవన్ముక్తితో సమానం. అందుకు కారణం రాగం. ఈ రాగం వల్ల యాగ, యోగ, త్యాగ, భోగ ఫలాలు లభిస్తాయని మన పెద్దవాళ్ళు చెప్పిన మాట చద్దీ మాట..

ఎక్కడయినా తప్పులు కనపడితే సరిదిద్దమని పిన్నపము

Keywords: sangItamu, sangeetamu, yAga, yOga, tyAga, bhOga, pallavi, tAnam, rAgam, kriti, klrtana, keertana, padamu, jAvaLi, tillAna, varNam , geetam, gltam, alankAram, saraLi, swaramu, swaram, prabandhamu, lakshya, lakshaNa, abhyAsam